

Sygn. akt III Ca 647/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 października 2013 r.

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu, Wydział III Cywilny Odwoławczy w składzie

następującym:

Przewodniczący:	SSO Urszula Kapustka SSO Agnieszka Skrzekut SSR del. Agnieszka Poręba (sprawozdawca)
Protokolant:	inspektor (...) Jadwiga Sarota

po rozpoznaniu w dniu 10 października 2013r. w Nowym Sączu

na rozprawie sprawy

z powództwa I. K.

przeciwko J. L.

o stwierdzenie nieważności ugody sądowej

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Limanowej

z dnia 4 czerwca 2013 r., sygn. akt I C 106/13

1. **oddala apelację,**
2. **przyznaje r.pr. A. K. (1) ze środków Skarbu Państwa (kasa Sądu Rejonowego w Limanowej) kwotę 155,83 zł brutto tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym,**
3. **zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 90 zł tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.**

Sygn. akt III Ca 647/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 4 czerwca 2013 roku Sąd Rejonowy w Limanowej oddalił powództwo I. K. przeciwko J. L. o stwierdzenie nieważności ugody sądowej zawartej między stronami w sprawie I C 575/12 w dniu 4 stycznia 2013 roku

(pkt. I), przyznał pełnomocnikowi powoda wynagrodzenie za pomoc prawną świadczoną powodowi z urzędu (pkt. II) oraz zasądził od powoda I. K. na rzecz pozwanego J. L. kwotę 197 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt. III).

Sąd Rejonowy ustalił, iż pozwem z dnia 29 listopada 2012 r. J. L. domagał się eksmisji I. K. z lokalu mieszkalnego przy ulicy (...) w L., powołując się na zajmowanie go przez I. K. bez podstawny prawnej oraz na naruszanie przez pozwanego w sposób rażący porządku domowego.

Sąd I instancji ustalił także, iż postanowieniem z dnia 11 grudnia 2012 roku Sąd Rejonowy w Limanowej dokonał działu spadku po Z. L. w ten sposób, że stanowiący majątek spadkowy lokal mieszkalny przy ulicy (...) przyznał na wyłączną własność J. L..

Podstawą dla takiego rozstrzygnięcia było uprzednie postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku po Z. L. wydane przez Sąd Rejonowy w Limanowej w dniu 9 listopada 2010 roku (sygn. I Ns 446/10) oraz stanowisko uczestniczki A. K. (2), która w odpowiedzi na wniosek o dział spadku zgodziła się na proponowany sposób podziału żądając spłaty w kwocie 5.000 złotych. Taka też spłata została jej przyznana w treści postanowienia o dziale spadku.

Nadto Sąd Rejonowy ustalił, iż w dniu 4 stycznia 2013 r. miała miejsce rozprawa z powództwa J. L. przeciwko I. K. o eksmisję, podczas której strony zawarły ugodę, na mocy której I. K. zgodził się na opuszczenie lokalu do dnia 3 kwietnia 2013 roku oraz zwrócić 500 złotych tytułem kosztów procesu.

Mając na uwadze powyższe Sąd Rejonowy powołał się na art. 918 § 1 k.c. podnosząc, iż aby uchylenie od skutków zawartej ugody było skuteczne błąd przy jej zawieraniu musiałyby popełnić obie strony, a dotyczyć on musi okoliczności faktycznych, które wedle treści ugody strony uważały za niewątpliwe. Brak ujawnienia w treści ugody, jaki stan faktyczny strony uważały za niewątpliwy, zdaniem Sądu Rejonowego, uniemożliwia jednak dowodzenie, iż w zakresie tego właśnie stanu faktycznego strony wspólnie pozostawały w błędzie. Skoro nie da wykazać jaki stan faktyczny „wedle treści ugody” strony uważały za niewątpliwy, tym bardziej niemożliwe jest wykazanie, iż odnośnie tego właśnie stanu faktycznego wspólnie pozostawały w błędzie.

Sąd I instancji wskazał także, iż powód nie może skutecznie powoływać się na błąd co do tego, że A. K. (2) nie była właścicielem nieruchomości. W tym zakresie nie może być mowy o błędzie, albowiem A. K. (2) faktycznie w toku postępowania o dział spadku wyraziła zgodę na przyznanie J. L. wyłącznego prawa własności mieszkania (za wskazaną przez siebie spłatą). Faktycznie też zapadło postanowienie sądowe dokonujące dział spadku poprzez przyznanie tego mieszkania na wyłączną własność J. L.. Postanowienie to jest prawomocne i dotychczas nie zostało w żaden sposób zaskarżone.

Sąd Rejonowy uzasadnił też, iż w toku rozpoznania sprawy nie uwzględnił żądania zawieszenia postępowania z uwagi brak sugerowanej przez pełnomocnika powoda prejudycjalności postępowania o zmianę postanowienia spadkowego po Z. L. (sygn. akt I Ns 204/13). Nie jest ono bowiem nakierowane (wedle treści złożonego tam wniosku) na wykluczenie z kręgu spadkobierców J. L. czy A. K. (2), ani też włączenie do kręgu spadkobierców I. K..

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu Sąd uzasadnił art. 98 k.p.c.

Apelację od powyższego orzeczenia wniósł powód I. K. zaskarżając wyrok w części tj. co do pkt. I i III wyroku (k. 51-53) i zarzucając naruszenie przez Sąd I instancji przepisów postępowania mogące mieć wpływ na wynik sprawy, a w szczególności naruszenie art. 177 § 1 pkt. 1 k.p.c. poprzez bezpodstawne uznanie, że rozstrzygnięcie niniejszej sprawy nie zależy od wyniku innego toczącego się pod sygn. akt Ns 204/13 postępowania cywilnego.

Podnosząc powyższe powód wniósł o zmianę wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości, zasądzenie na rzecz powoda od pozwanego kosztów procesu za obie instancje według norm przepisanych oraz zasądzenie kosztów udzielonej pomocy prawnej według przedstawionego na rozprawie w dniu 10 października 2013 roku spisu oświadczając, iż nie zostały one pokryte w żadnej części. W razie nieuwzględnienia wniosku o zmianę zaskarżonego orzeczenia powód wniósł o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Pozwany J. L. w odpowiedzi na apelację wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych (k. 57-58).

Na rozprawie w dniu 10 października 2013 roku (k. 66) strony podtrzymały dotychczas wyrażone stanowiska.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja powoda I. K. nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił stan faktyczny, który Sąd Okręgowy w całości podziela.

W pierwszej kolejności podnieść trzeba, iż brak jest podstaw do uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, gdyż Sąd Rejonowy nie dopuścił się uchybień, które Sąd Okręgowy bierze pod rozważę z urzędu – art. 378 § 1 k.p.c.

Podnieść należało, iż Sąd Okręgowy rozpoznając apelację jest związany wywiedzionymi zarzutami odnośnie naruszenia prawa procesowego. Zgodnie z uchwałą składu siedmiu sędziów SN z dnia 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07, OSNC 2008, nr 6, poz. 55, "sąd drugiej instancji rozpoznający sprawę na skutek apelacji nie jest związany przedstawionymi w niej zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa materialnego, wiążą go natomiast zarzuty dotyczące naruszenia prawa procesowego". W związku z powyższym Sąd II instancji bierze pod rozważę z urzędu tylko takie uchybienia dotyczące prawa procesowego, które powodują nieważność postępowania, a wywiedzenie w apelacji zarzutu naruszenia prawa procesowego bez jego sprecyzowania nie może odnieść zamierzonego skutku w postaci zmiany orzeczenia.

Chybiony okazał się zarzut naruszenia prawa procesowego art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie. Zasadnie bowiem Sąd I instancji ocenił, iż wynik postępowania w sprawie Ns 204/13 nie ma prejudycjalnego charakteru dla wyniku niniejszego postępowania. Postępowanie to bowiem dotyczy zmiany postanowienia spadkowego po Z. L. i nie zmierza do wyeliminowania pozwanego J. L. z kręgu spadkobierców ustawowych, a także nie dotyczy składnika majątkowego w postaci lokalu mieszkalnego stanowiącego przedmiot sporu w sprawie o eksmisję. W związku z powyższym nawet w razie ustalenia innego kręgu spadkobierców ustawowych po Z. L., dopiero wszczęcie kolejnego postępowania o wznowienie w sprawie działu spadku po Z. L. mogłoby mieć bezpośredni wpływ na wynik niniejszego postępowania. Niemniej jednak wynik postępowania w sprawie Ns 204/13 nie miał charakteru prejudycjalnego dla niniejszej sprawy także i z tego powodu, iż I. L. nie wykazał w żaden sposób tego, że obie strony ugody zawartej w sprawie I C 575/12 znajdowały się w błędzie co do stanu faktycznego. Okoliczności bowiem, na które powód powoływał się w pozwie, a mianowicie, że krąg spadkobierców po Z. L. był szerszy niż stwierdzony postanowieniem w sprawie Ns 798/12, o czym w chwili zawierania ugody powód miał nie wiedzieć, dotychczas nie zaistniały. Stan faktyczny, jaki stał się podstawą zawartej przez strony ugody do dnia dzisiejszego nie uległ zmianie. Pozwany tak jak był w chwili zawierania ugody, tak jest nadal wyłącznym właścicielem nieruchomości, a powód tak jak w dacie ugody nie miał żadnego uprawnienia do zajmowania lokalu tak nie ma go i w tej chwili. Dopiero w sytuacji ewentualnej zmiany postanowienia spadkowego w sprawie Ns 204/13 i prawomocnego ustalenia, że spadkobiercami były jeszcze inne osoby prócz wymienionych w postanowieniu wydanym pod sygn. Ns 789/12 oraz w razie dalszej zmiany postanowienia w sprawie o dział spadku w wyniku wznowienia postępowania i przyznania nieruchomości innemu ze spadkobierców niż pozwany można będzie ewentualnie ustalić, iż w chwili zawierania ugody strony pozostawały w błędzie co do stanu faktycznego, który uważały za niewątpliwy i dopiero wówczas otworzy się powodowi termin do wytoczenia powództwa przeciwko J. L. o stwierdzenie nieważności ugody w sprawie I C 575/12. Dopóki okoliczności te nie zostały przesądzone zarówno po stronie powoda jak i po stronie pozwanego w ogóle nie można mówić o błędzie co do stanu faktycznego.

Dlatego też Sąd I instancji prawidłowo oddalił wniosek powoda o zawieszenie postępowania.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy oddalił apelację i orzekł jak w punkcie 1 wyroku na zasadzie powołanych przepisów oraz art. 385 § 1 k.p.c.

O wynagrodzeniu pełnomocnika z urzędu Sąd Okręgowy orzekł jak w punkcie 2 na podstawie § 6 pkt 2 w zw. § 19 i 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. 2002 rok Nr 163, poz. 1349) oraz zgodnie ze spisem wydatków przedłożonym przez pełnomocnika powoda na rozprawie.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono jak w punkcie 3 wyroku na podstawie art. 98 k.p.c. i § 6 pkt 2 w zw. § 19 i 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. 2002 rok Nr 163, poz. 1348)

(...)